

Sygn. akt III Ca 31/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący:	SSO Urszula Kapustka SSO Zofia Klisiewicz (sprawozdawca) SSO Mieczysław H. Kamiński
Protokolant:	staż. Kinga Burny

po rozpoznaniu w dniu 6 kwietnia 2017 r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z wniosku P. G.

przy uczestnictwie K. K. (1), A. G., G. S.

o ustanowienie służebności przejazdu, przechodu, przegonu i wodociągu

na skutek apelacji uczestniczki K. K. (1)

od postanowienia Sądu Rejonowego w Nowym Targu

z dnia 27 października 2016 r., sygn. akt I Ns 18/13

p o s t a n a w i a :

1. **oddalić apelację,**

2. **orzec, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania apelacyjnego związane ze swym udziałem w sprawie.**

(...)

Sygn. akt III Ca 31/17

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27.10.2016r. (sygn. akt I Ns 18/13) Sąd Rejonowy w Nowym Targu w sprawie z wniosku P. G. przy uczestnictwie K. K. (1), A. G., G. S. o ustanowienie służebności przejazdu, przechodu, przegonu i wodociągu;

- ustanowił po dz. ewid. nr (...) położonej w P., służebność przejazdu, przechodu i przegonu na rzecz każdorazowych właścicieli dz. ewid. nr (...) położonej w P., obj. KW (...) Sądu Rejonowego w Nowym Targu według wariantu III

oznaczonego na mapie sytuacyjnej nr 26/13 z dnia 10.11.2014r. sporządzonej przez mgr inż. A. B. punktami s4(kolor niebieski) –s6-s3(kolor różowy), następnie od punktu s3 do punktu 16 -18 (kolor zielony) oraz od punktu 18 do punktu s4 (kolor niebieski) (pkt I sentencji),

- ustanowił po dz. ewid. nr (...) położonej w P., objętej KW (...) Sądu Rejonowego w Nowym Targu V Wydział Ksiąg Wieczystych, służebność wodociągu na rzecz kaźdoczesnych właścicieli dz. ewid. (...) położonej w P., objętej KW (...) Sądu Rejonowego w Nowym Targu V Wydział Ksiąg Wieczystych, oznaczoną na mapie sytuacyjnej nr 26/13 z dnia 10.11.2014 r. sporządzonej przez mgr inż. A. B., kolorem szarym zgodnie z punktami k1-k2-k3-k4 (pkt II sentencji),

- zasądził od wnioskodawcy P. G. na rzecz uczestniczki K. K. (1) kwotę 348,00 zł (trzysta czterdzieści osiem złotych) tytułem wynagrodzenia za ustanowione służebności, płatną w terminie 1 miesiąca od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia (pkt III sentencji),

- koszty postępowania, w tym koszty zastępstwa adwokackiego, między stronami wzajemnie zniósł (pkt IV sentencji).

Sąd Rejonowy ustalił, że wnioskodawca P. G. i uczestniczka A. G. są właścicielami dz. ewid. nr (...) położonej w P. na prawach umownej wspólności małżeńskiej. Przed złożeniem wniosku o ustalenie warunków zabudowy wnioskodawca P. G. wspólnie z bratem S. G., aktem notarialnym z dnia 10.01.2003r. zawarli z uczestniczką G. S. umowę ustanowienia służebności gruntowej polegającej na tym, że G. S. (błąd w nazwisku uczestniczki – podano jej nazwisko panięskie) ustanowiła służebność przejazdu, przechodu i przegonu po dz. ewid. nr: (...) i (...) położonych w P., pasem szerokości 4 metrów biegnącym wzdłuż północnej granicy tych działek na rzecz kaźdoczesnych właścicieli dz. ewid. nr (...) – nieodpłatnie. Decyzją z dnia 22.04.2003r. Wójt Gminy J., na wniosek wnioskodawcy P. G. ustalił warunki zabudowy i zagospodarowania dz. ewid. nr (...), wskazując w decyzji, że przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, wnioskodawca jest zobowiązany do uzyskania służebności po dz. ewid. nr (...). W dniu 6.05.2003r. wnioskodawca i jego brat zawarli z poprzednikiem prawnym uczestniczki K. J. S. umowę użyczenia na podstawie której J. S. będąc właścicielem dz. ewid. nr (...) użyczył im (wówczas współwłaścicielom dz. ewid. nr (...)) prawo przejazdu, przechodu i przegonu skrawkiem dz. ewid. nr (...) oznaczonej na mapie kolorem czerwonym – przy czym szerokość przy wjeździe na drogę krajową wyniósł 2 metrów. Na działce (...) wnioskodawca wspólnie z żoną uczestniczką A. G., posiadają budynek mieszkalny w którym zamieszkują, a dojazd do tej działki odbywa się urządzonym szlakiem drożnym znajdującym się na dz. ewid. nr: (...), (...) stanowiących własność uczestniczki G. S. oraz po części dz. ewid. nr (...), która aktualnie stanowi własność uczestniczki K. D. (...) uczestniczki K. K. (1) jak również działka (...) G. S., po których odbywa się wyjazd z tych działek na drogę krajową nr (...) K. – C., graniczą bezpośrednio z działkami nr (...) (posiadane przez (...)) stanowiącymi pas drogowy, drogi krajowej nr (...), który nie powinien ulegać zawężeniu.

Przed tamt. Sądem toczyło się postępowanie (I C 949/12) z powództwa G. S. przeciwko P. G. o ochronę służebności przejazdu, przechodu i przegonu znajdującej się na dz. ewid. nr (...), w którym strony zawarły ugodę, w której zmieniły treść dotychczasowej służebności przejazdu, przechodu i przegonu, zawężając szerokość służebności z 4 metrów do 3,80 metra na całej jej długości biegnącej wzdłuż północnej granicy tych działek (punkt II ugody). Ponadto w ramach ugody, uczestniczka G. S. zobowiązała się do nieutrudniania P. G. korzystania przez niego z przebiegającej po jej działkach istniejącej linii wodociągowej (punkt IV ugody).

W czasie oględzin sądowych strony okazały propozycje przebiegu służebności po działce nr (...): wnioskodawca wskazał wariant I, który został uwidoczniony na mapie sytuacyjnej nr 26/13 z dnia 10.11.2014r. i oznaczony punktami s1-s2-s3-16-18-s1 koloru czerwonego oraz wariant III, który został uwidoczniony na w/w mapie punktami s4-s6-s3-16-18-s4 koloru różowego, zaś uczestniczka K. K. (1) wskazała wariant II, który został uwidoczniony na w/w mapie punktami s4-s5-18 koloru niebieskiego, który to wariant odpowiada służebności objętej umową użyczenia z dnia 6.05.2003r., a który to wariant zgodnie z oświadczeniem pełnomocnika uczestniczki został wskazany tylko w sytuacji, gdyby strony zawarły ugodę. Przebieg służebności wodociągu na działce nr (...), biegiły sądowy na mapie uwidocznili punktami: k1-k2-k3-k4-k1 koloru szarego. (...) doprowadza wodę m.in. do działki wnioskodawcy, a wybudował go w latach 50 - tych XX wieku ojciec wnioskodawcy.

W dniu oględzin Sąd Rejonowy ustalił, że wszystkie wnioskowane warianty służebności po dz. ewid. (...) w terenie stanowią urządzone – utwardzony szlak drożny i stanowią jedną całość z działkami nr (...) po części których, przebiega służebność ustanowiona przez uczestniczkę G. S. i P. G. w sprawie I C 949/12. Na działce nr (...) uczestniczka K. K. (1) posiada garaż – blaszak, a wyjazd z tego garażu na drogę krajową nr (...) i zjazd z tej drogi (droga K.-C.) do tego garażu, odbywa się po wnioskowanym szlaku służebności, w tym również po działkach uczestniczki G. S.. Różnica poziomów, mając na uwadze jezdnię asfaltową K. – C., a obszar po którym ma przebiegać służebność, wynosi około 3 metry na długości 20 metrów.

W 2014r. uczestniczka G. S. wzdłuż północnej granicy swoich działek nr (...), czyli wzdłuż linii ustalonej ugodą służebności na rzecz działki wnioskodawcy tj. dz. ewid. (...), wybudowała płot drewniany – sztachetowy.

Według opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych i techniki kierowania pojazdami najbardziej optymalny z punktu widzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego, w pierwszej kolejności jest wariant I, natomiast w drugiej kolejności wariant III. Szerokość służebności przy włączeniu się do pasa drogowego drogi krajowej nr (...) zarówno w wariantcie I jaki i III jest taka sama i wynosi 5,2 m, natomiast istotne zawężenie drogi następuje przy wariantcie II już na długości 10 m, a w przypadku wariantu III na długości 16 m.

Do zabudowań mieszkalno–gospodarczych wnioskodawcy i uczestniczki A. G. znajdujących się na dz. ewid. nr (...), doprowadzona jest woda wodociągiem, który jest własnością prywatną i jest wodociągiem czynnym. Wnioskodawca cały czas korzysta z tej linii wodociągowej.

Obszar działki nr (...) zajęty pod służebność przejazdu, przechodu i przegonu według wariantu I wynosi 30 m², natomiast według wariantu III wynosi 20 m². Wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności według tych wariantów wynosi; wariant I - 313 zł, wariant III – 209 zł. Wysokość wynagrodzenia za ustanowioną służebność wodociągu przebiegającego po działce uczestniczki K. K. (1) wynosi 139 zł.

Za bezsporne okoliczności uznał Sąd co następuje;

- działka wnioskodawcy posiada prawnie zagwarantowany dojazd do drogi publicznej przez ustanowioną służebność po działkach nr: (...) stanowiących własność uczestniczki G. S., o szerokości 3,80 m.
- poprzez wybudowanie przez uczestniczkę G. S. płotu drewnianego na linii północnej granicy istniejącej służebności spowodowało jej „zawężenie”,
- wnioskowana służebność, łącznie ze służebnością przebiegającą po działkach G. S. jest jedynym szlakiem drożnym, którym nie tylko wnioskodawca ale również uczestniczka K. K. (1) włączają się do ruchu drogowego wjeżdżając na drogę krajową o bardzo dużym natężeniu ruchu, jakim jest droga krajowa nr (...) K.- C.,
- wyjazd na drogę krajową z działek wnioskodawcy i uczestniczek odbywa się „pod górę” (należy uwzględnić warunki zimowe panujące na tym terenie).

W tym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że działka wnioskodawcy ma dostęp do drogi publicznej w tym przypadku drogi krajowej nr (...) relacji K. – C. poprzez przejazd po działkach G. S., ale dostęp ten nie jest odpowiedni, szczególnie mając na uwadze zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w obrębie pasa drogowego i samej drogi krajowej nr (...) K. –C. i mając powyższe na względzie stwierdził, że istnieje potrzeba ustanowienia wnioskowanej służebności, która w istocie będzie jedynie poszerzeniem już istniejącej służebności celem dostosowania jej do obecnych potrzeb nieruchomości władnącej, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego dla wszystkich właścicieli nieruchomości korzystających ze spornego szlaku drożnego. W wyniku oceny wariantów służebności, Sąd uznał, że wariant III jest wariantem, który powoduje, że ustanowiona w ten sposób służebność łącznie z już istniejącą służebnością ustanowioną na działkach uczestniczki G. S., będzie spełniać wymóg służebności z odpowiednim dostępem do drogi publicznej na całej jej długości i szerokości i będzie to służebność bezpieczna, mając na uwadze zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Za przyjęciem tego wariantu przemawiał również fakt, że służebnością

został obciążony mniejszy obszar działki uczestniczki K. K. (1) niż przewidywał to wariant I, a który to obszar uczestniczka K. K. (1) wykorzystuje również jako szlak drożny.

Powołał się Sąd na treść art. 145 k.c.

Odnosnie wniosku o ustanowienie służebności wodociągu, który m.in. przebiega po działce uczestniczki K. K. (1) tj. po dz. ewid. (...) podał Sąd, że bezspornym jest, że od ponad pięćdziesięciu lat po działkach m.in. uczestniczki G. S. jak również po działce uczestniczki K. K. (1) przebiega w tym samym miejscu wodociąg o czym świadczy fakt, że przebieg wodociągu jest uwidoczniiony w dokumentacji geodezyjno-kartograficznej Starostwa Powiatowego w N.. Przedmiotowy wodociąg doprowadza wodę do zabudowań mieszkalnych wnioskodawcy i jest to wodociąg czynny, o czym świadczy chociażby oświadczenie jednego ze współwłaścicieli (...). W tym zakresie Sąd kierował się treścią art. 285 § 1 i § 2 k.c.

Wysokość wynagrodzenia za ustanowienie służebności Sąd ustalił na podstawie opinii rzeczoznawcy A. J..

Orzeczenie o kosztach Sąd oparł o treść art. 520 § 1 k.p.c.

Powyższe postanowienie zaskarżyła uczestniczka K. K. (1) apelacją, w której zarzuciła:

- nieważność postępowania w zakresie objętym wnioskiem o ustanowienie służebności przesyłu, gdyż postępowanie toczyło się bez udziału współwłaścicieli linii wodociągowej, a winno toczyć się z udziałem wszystkich współwłaścicieli linii wodociągowej,
- nieważność postępowania, a to wobec braku wezwania do udziału innych uczestników, w tym Skarbu Państwa - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad,
- naruszenie art. 145 § 1 k.c. przez błędne zastosowanie, w sytuacji gdy nie zostały spełnione przesłanki do ustanowienia służebności drogi koniecznej,
- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów w tym przede wszystkim oparcie zasadności ustanowienia służebności drogi koniecznej o dowód z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków i techniki kierowania pojazdami,
- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez niewłaściwą ocenę dowodów sprzeczną z rzeczywistym stanem faktycznym przez uznanie, że włączenie do ruchu drogowego na drodze krajowej relacji K.-C. następuje ze służebności, w sytuacji gdy następuje z działki Skarbu Państwa - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad,
- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez dowolne uznanie, że wnioskodawca i uczestniczka nie mają odpowiedniego dostępu do drogi publicznej wbrew dowodom z protokołu z oględzin z dnia 28.11.2013r. w sprawie przed tamt. Sądem do sygn. akt I C 929/12, w tym swobodnego wjazdu i zjazdu P. G. na drogę krajową traktorem z przyczepą oraz z wyroku tamt. Sądu z dnia 10.12.2013r. wraz z uzasadnieniem,
- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez sprzeczne z logicznym rozumowaniem uznanie, iż jeśli ktoś dobrowolnie rezygnuje z części służebności co zrobił wnioskodawca i uczestniczka A. G. ugodą zawartą w sprawie I C 949/12 przed tamt. Sądem, a następnie domaga się szerszej służebności, to takie żądanie zasługuje na uwzględnienie,
- naruszenie art. 6 k.c. przez niewykazanie, iż wodociąg, którego ustanowienia służebności domaga się wnioskodawca i uczestniczka jest czynny,
- naruszenie art. 199 k.c. przez jego niezastosowanie i brak zgody wszystkich współwłaścicieli wodociągu na domaganie się ustanowienia służebności wodociągu,

- naruszenie art. 49 k.c. przez niezastosowanie i zaniechanie wezwania do udziału w sprawie wszystkich właścicieli linii wodociągowej.

Wskazując na powyższe zarzuty apelująca wносиła o zmianę postanowienia przez oddalenie wniosku o ustanowienie służebności drogi koniecznej oraz oddalenie wniosku o ustanowienie służebności wodociągu względnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

W odpowiedzi na apelację wnioskodawca wniósł o jej oddalenie jako bezzasadnej i zasądzenie od uczestniczki K. K. (1) na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania w drugiej instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zarzuty w niej zawarte są bezzasadne.

W pierwszej kolejności oceny wymagał najdalej idący zarzut nieważności postępowania. W doktrynie nieważność postępowania określana jest jako tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, gdyż powoduje uchylenie zaskarżonego orzeczenia niezależnie od ewentualnego wpływu na jego treść. Zarówno w orzecznictwie, jak i doktrynie przyjmuje się, że o nieważności postępowania decyduje waga uchybień procesowych, a nie skutki, które wynikają lub mogą z nich wynikać (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18.12.2003r., I PK 117/03, Wokanda 2004, nr 9, s. 30). Apelująca podnosiła, że przedmiotowe postępowanie winno toczyć się z udziałem wszystkich współwłaścicieli linii wodociągowej. Zarzuciła nadto brak wezwania do udziału w sprawie innych uczestników, w tym Skarbu Państwa - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad. Odnosząc się do tak postawionych zarzutów wskazać należy, że zgodnie z utrwaloną już linią orzecznictwa Sądu Najwyższego, pozbawienie strony możliwości obrony swych praw polega na tym, że z powodu wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego, strona nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10.05.1974r., II CR 155/74; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6.03.1998r., III CKN 34/98, Prok. i Pr.-wkl. 1999, nr 5, poz. 41; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13.06.2002r., V CKN 1057/00, LEX nr 55517). Na zasadzie odesłania zawartego w art. 13 § 2 k.p.c., przepisy o nieważności postępowania stosuje się także do postępowania nieprocesowego, zastępując procesowe pojęcie „strona” nieprocesowym pojęciem „uczestnik”.

Stosownie do treści art. 510 k.p.c. uczestnikiem postępowania jest tylko ten zainteresowany, który bierze w tym charakterze udział w postępowaniu nieprocesowym po wskazaniu go przez wnioskodawcę i doręczeniu odpisu wniosku, po wzięciu udziału w sprawie w wyniku własnej inicjatywy lub na skutek wezwania przez sąd (uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów - zasada prawna z dnia 20.04.2010r., III CZP 112/09). Sąd Najwyższy w przytoczonej uchwale podkreśla, że art. 379 pkt 5 k.p.c. odnosi się wyraźnie do strony (a więc i uczestnika postępowania nieprocesowego), to jest do podmiotu, który bierze lub brał udział w danym postępowaniu, nie zaś do podmiotu, który powinien lub może być stroną (odpowiednio zainteresowanym). Nieważność postępowania z powodu pozbawienia możliwości obrony praw zachodzi zatem tylko w stosunku do strony w znaczeniu prawnotechnicznym, a nie w stosunku do podmiotu, który nie uzyskał przymiotu strony, choćby postępowanie bezpośrednio go dotyczyło. Nie należy także zapominać, że zainteresowany, który nie był uczestnikiem postępowania zakończonego prawomocnym postanowieniem orzekającym co do istoty sprawy, może żądać wznowienia postępowania, jeżeli postanowienie to narusza jego prawa - wówczas stosuje się przepisy o wznowieniu postępowania z powodu pozbawienia możliwości działania (art. 524 § 2 k.p.c.). Przy tym możliwość wystąpienia ze skargą o wznowienie postępowania z przyczyn określonych w tym przepisie nie jest ograniczona żadnym terminem, a jej skuteczność nie jest uzależniona od rodzaju naruszonego prawa, ani od stopnia naruszenia.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty należy z całą stanowczością stwierdzić, że wymienione w apelacji podmioty, a to pozostali współwłaściciele wodociągu prywatnego, czy też Skarb Państwa - Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, nie zostały pozbawione możliwości obrony swoich praw.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że z dowodów własności działki obciążonej drogą konieczną nie wynika by Skarb Państwa był właścicielem jakiegokolwiek jej części. Dotyczy to również tej części działki po której ustanowiona została służebność przesyłu - wodociągu. Z dowodów tych Sąd Rejonowy na pierwszej rozprawie dopuścił dowód i prawidłowo ustalił ich stan prawny. Jeżeli chodzi o służebność wodociągu, to przede wszystkim należy podkreślić, że przedmiotem postępowania nie było żądanie przyłączenia nieruchomości wnioskodawcy do wodociągu (jego nieruchomość jest przyłączona do wodociągu od kilkudziesięciu lat), tylko ustanowienie służebności przebiegu tej linii po działce uczestniczki K. K. (1), ze względu na aktualne kontestowanie przez uczestniczkę przebiegu odcinka wodociągu po jej nieruchomości. W związku z takim żądaniem brak jakichkolwiek podstaw do uznania, że zainteresowanymi w sprawie są inni współwłaściciele wodociągu prywatnego. W świetle powyższego argumentacja apelującej mająca stanowić o nieważności postępowania, okazała się nietrafna i nie mogła spowodować uchylecia zaskarżonego postanowienia.

Sąd Okręgowy nie dopatrywał się także innych okoliczności, skutkujących nieważnością postępowania, które powinien wziąć pod uwagę z urzędu – art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c..

W ocenie Sądu Okręgowego niezasadne były także podniesione w apelacji zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego i prawa procesowego. Sąd Rejonowy dokładnie przeprowadził postępowanie dowodowe i dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych. Sąd Okręgowy w całości akceptuje te ustalenia, albowiem jednoznacznie wynikają z zebranego w sprawie materiału dowodowego. Również ocena prawna stanu faktycznego sprawy zasługuje na aprobatę.

Nietrafny okazał się zarzut apelacji naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., który m.in. sprowadzał się do krytyki oparcia się przez Sąd przy dokonywaniu oceny zasadności ustanowienia służebności drogi koniecznej na treści opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków i techniki kierowania pojazdami.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji w sposób uprawniony oparł się na wnioskach zawartych w sporządzonej na potrzeby niniejszego postępowania opinii M. R. z dnia 1.03.2015r. Pamiętać bowiem trzeba, że sądowi orzekającemu służy swoboda w zakresie oceny dowodów zgromadzonych w sprawie, której granice wyznaczają zasady logicznego rozumowania oraz wskazania doświadczenia życiowego. Nie ma natomiast wątpliwości co do tego, że w okolicznościach przedmiotowej sprawy wjazd na drogę krajową nr (...) K. – C. i zjazd z tej drogi sprawia dużą trudność i wiąże się z określonym niebezpieczeństwem w ruchu drogowym z uwagi na duże natężenie ruchu na tej drodze publicznej. Stąd też dopuszczenie przez Sąd dowodu z opinii biegłego na okoliczność ustalenia, który z wariantów przebiegu szlaku służebnego będzie najbezpieczniejszym z punktu widzenia ruchu drogowego, było w ocenie Sądu Okręgowego uzasadnione. Wbrew twierdzeniom apelującej dokonanie takiego wyboru wymagało wiadomości specjalnych, których Sąd nie posiada i nie było wystarczające dokonanie w tym zakresie oceny wyłącznie w oparciu o „zdrowy rozsądek i zasady doświadczenia życiowego” Sądu, na które wskazuje apelująca. Wielokrotnie w orzecznictwie sądów odwoławczych oraz Sądu Najwyższego podnoszono, iż zgłoszony w apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może zostać uwzględniony jedynie w przypadku wykazania, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając, a także w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27.09.2002r., II CKN 817/00, nie publ., LEX 56906). Natomiast nie czyni zarzutu tego skutecznym przedstawianie przez skarżącą własnej wizji stanu faktycznego w sprawie, opartej na dokonanej przez siebie odmiennej ocenie dowodów, a nawet możliwość w równym stopniu wyciągnięcia na podstawie tego samego materiału dowodowego odmiennych wniosków (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23.01.2001r., IV CKN 970/00 i z dnia 10.01.2002r., II CKN 572/99). Odnosząc powyższe stwierdzenia do stanu istniejącego w niniejszej sprawie stwierdzić trzeba, że apelująca nie wykazała, aby Sąd I instancji dokonując oceny materiału dowodowego dopuścił się naruszenia zasad logicznego rozumowania, bądź dokonał jej w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego, a zatem ocena dowodów

przeprowadzona przez Sąd Rejonowy pozostaje pod ochroną prawa i wobec tego winna się ostać. W konsekwencji zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. jest bezzasadny.

Zagadnienie służebności przechodu i przejazdu określanej przez ustawę jako służebność drogi koniecznej uregulowane jest w treści art. 145 k.c. i zgodnie z § 1 w/w przepisu, jeżeli nieruchomości nie ma odpowiedniego dostępu do drogi publicznej lub do należących do tej nieruchomości budynków gospodarskich, właściciel może żądać od właścicieli gruntów sąsiednich ustanowienia za wynagrodzeniem potrzebnej służebności drogowej. Przeprowadzenie drogi koniecznej nastąpi z uwzględnieniem potrzeb nieruchomości niemającej dostępu do drogi publicznej oraz z najmniejszym obciążeniem gruntów, przez które droga ma prowadzić. Przeprowadzenie drogi koniecznej powinno uwzględniać interes społeczno - gospodarczy (art. 145 § 3 k.c.).

Służebność drogi koniecznej jest jedną z postaci służebności gruntowej. Jest więc prawną formą ograniczenia wyłącznej sfery władztwa każdorazowego właściciela nieruchomości obciążonej, w celu ułatwienia gospodarczej eksploatacji nieruchomości sąsiedniej - władnącej. Ingerencja w prawo własności, chronione przez szereg przepisów, w tym przepisów Konstytucji RP (art. 24 i 61), jest dopuszczalna tylko w ściśle określonych w ustawie sytuacjach i w unormowany przepisami sposób. Z jedną z takich sytuacji mamy do czynienia w niniejszej sprawie, bowiem bezsporna jest okoliczność, że nieruchomości wnioskodawcy nie ma odpowiedniego dostępu do drogi publicznej, a z powyżej przytoczonych przepisów wynika, że podstawową przesłanką ustanowienia drogi koniecznej jest właśnie brak takiego. Samo ustalenie drogi koniecznej przez Sąd odbywa się przy uwzględnieniu: potrzeb nieruchomości, która nie ma dostępu do drogi publicznej, najmniejszego obciążenia gruntów, przez które ma prowadzić droga oraz interesu społeczno - gospodarczego. W wypadku możliwości wyboru między kilkoma wariantami co do przeprowadzenia drogi koniecznej, interes społeczno-gospodarczy wymaga, żeby – w razie braku przeciwwskazań z punktu widzenia potrzeb nieruchomości niemającej dostępu - droga konieczna była przeprowadzona przez grunt, którego uszczerbek wskutek tego przeprowadzenia, będzie najmniejszy.

Sąd Rejonowy rozpoznał przedmiotową sprawę w kontekście treści art. 145 k.c. i wszystkie przesłanki, które należy brać pod uwagę przy wyborze szlaku zapewniającego dostęp do drogi publicznej uwzględnił, czemu dał wyraz w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia. Sąd Okręgowy je akceptuje.

Fakt, że nieruchomości wnioskodawców nie ma odpowiedniego dostępu do drogi publicznej Sąd Okręgowy uznał za wykazany, więc wniosek apelującej o oddalenie wniosku o ustanowienie służebności przejazdu, przechodu i przegonu na rzecz każdorazowych właścicieli działki nr (...) położonej w P. szlakiem o szerokości 3 m oraz długości 16 m biegnącym wzdłuż południowej granicy dz. ewid. nr (...) położonej w P. w kierunku zachodnim, poczynając od drogi publicznej relacji K. – C., był bezzasadny. Prawidłowo Sąd I instancji zwrócił uwagę, że ustanowienie służebności drogi koniecznej może nastąpić zarówno wówczas gdy nieruchomości nie ma w ogóle dostępu do drogi publicznej jak również wówczas, gdy dostęp ten jest nieodpowiedni (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 28.11.2000r., IV CKN 172/00 i z dnia 19.03.2002r., IV CKN 895/00). Dostęp z działki wnioskodawcy do drogi publicznej po działkach stanowiących własność G. S., tj. (...) i (...) jest nieodpowiedni ze względu na szerokość dotychczas wykorzystywanego do przejazdów szlaku. Oceny tej nie zmienia wskazywana przez apelującą okoliczność, że z protokołu z oględzin z dnia 28.11.2013r. w sprawie toczącej się pod sygn. akt I C 929/12 wynika, iż P. G. swobodnie wjeżdżał na drogę krajową traktorem z przyczepą. Jak bowiem wynika z ustalonych w niniejszej sprawie okoliczności, w 2014r. uczestniczka G. S. wzdłuż północnej granicy swoich działek nr (...) wybudowała drewniany płot, skutkiem czego było zawężenie istniejącej dotychczas służebności. Z kolei wskazywana przez apelującą okoliczność, że wnioskodawca w ugodzie zawartej w sprawie I C 949/12 dobrowolnie zrezygnował z części służebności nie świadczy o bezzasadności jego roszczenia w tym postępowaniu, bo nie o 20 cm w sprawie chodzi i nie na odcinku na którym częściowo dokonano zawężenia. Ocena, czy konkretna działka władnąca ma na chwilę złożenia wniosku odpowiedni dostęp do drogi publicznej czy też nie, należy do Sądu i jest dokonywana na podstawie całości materiału dowodowego zebranego w sprawie. Nie ma zaś znaczenia prywatna opinia pod tym kątem dokonana przez właściciela działki obciążonej, formułowana na podstawie obserwacji jednostkowych sytuacji, a na pewno oceną tą Sąd nie jest związany.

Nie może doprowadzić do zmiany zaskarżonego postanowienia zarzut naruszenia art. 6 k.c. przez niewykazanie, iż wodociąg, którego ustanowienia służebności domaga się wnioskodawca, jest czynny. Okoliczność, że wodociąg jest czynny wynika jednoznacznie z pisemnego, niekwestionowanego oświadczenia J. P. (k. 326) oraz z twierdzeń wnioskodawcy, a skarżąca nie przedstawiła żadnego dowodu, który wskazywałby na stan odmienny.

Zarzuty naruszenia art. 49 i art. 199 k.c. są nieskuteczne z uwagi na poczynione na wstępie niniejszego uzasadnienia rozważania w zakresie zainteresowanych wynikiem przedmiotowego postępowania.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Z uwagi na charakter sprawy uznał Sąd Okręgowy, że nie ma podstaw do odstępowania od zasady wyrażonej w treści art. 520 § 1 k.p.c. i obciążania apelującej uczestniczki kosztami postępowania, mimo że przegrała ona apelację. Zgodnie z treścią art. 520 § 2 i 3 k.p.c., jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania lub interesy ich są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. To samo dotyczy zwrotu kosztów postępowania wyłożonych przez uczestników. Jeżeli zaś interesy uczestników są sprzeczne, sąd może włożyć na uczestnika, którego wnioski zostały oddalone lub odrzucone, obowiązek zwrotu kosztów postępowania poniesionych przez innego uczestnika. Stosunkowe rozdzielenie obowiązku zwrotu kosztów lub włożenie go na jednego z uczestników w całości na podstawie wskazanego przepisu jest jednak fakultatywne i Sąd nie jest zobowiązany do takiego rozstrzygnięcia. W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy uznał, że skoro każdej stronie przysługuje konstytucyjna dwuinstancyjność postępowania sądowego, to zwłaszcza w takiej sprawie, jak ochrona swojej nieruchomości przed obciążaniem, również i uczestniczce przysługiwała i uznał Sąd, pozostając przy zasadzie wynikającej z treści art. 520 § 1 k.p.c., że mimo oddalenia apelacji nie ma podstaw do obciążania jej kosztami.

(...)